

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг ҳаёт йўллари

09:00 / 10.06.2023 2481

(иккинчи мақола)

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васалламнинг Маккадан Мадинага қилган машаққатли ҳижратларида ҳам Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг зикрлари бор.

Имом Бухорий раҳматуллоҳи алайҳи ўзларининг «Саҳиҳ»ларида Пайғамбар соллalloҳу алайҳи васалламнинг ҳижратлари ҳақида келтирган узун ҳадисда, жумладан, қуйидагиларни ҳам келтирганлар:

«Ибн Шихоб айтади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир гуруҳ мусулмон отлиқлар билан келаётган Зубайр–га йўлиқдилар. Улар Шомдан келаётган тожирлар эдилар. Бас, Зубайр Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга ва Абу Бакрга оқ кийим кийдирди».

Бу ҳам Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу учун катта бахт эди. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ўз ҳамсафарлари Абу Бакр Сиддиқ билан мушрикларнинг таъқибидан қочиб, йўлнинг оғир машаққатларидан чарчаб-ҳориб, бировлардан изн сўраб, қўйларини соғиб ичиб келаётган бир пайтда икковларига оқ кийим кийдириб, хурсанд қилиш бахт эмасми?! Бир оздан сўнг Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ва Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу худди шу Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу кийдирган оқ кийимларида дорул–ҳижра – Мадинаи Мунавварага кириб бордилар.

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг ўзлари ҳам ҳижрат қилиб, Мадинаи Мунавварага келдилар. У киши дастлаб Мунзир ибн Муҳаммад ибн Уқбаникига тушдилар. Кейинчалик Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини Салама ибн Салома ибн Вақш ал-Авсий билан биродар қилдилар.

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу Абу Бакр Сиддиққа куёв эдилар. Яъни у киши Абу Бакр Сиддиқнинг катта қизлари Асмо бинти Абу Бакр–га уйланиб, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга божа бўлдилар.

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу ўз аҳллари билан ҳижрат қилиб келганларида Асмо бинти Абу Бакр розияллоҳу анҳо тўнғич фарзандларига ҳомиладор эдилар. Кейин нима бўлганини қуйидаги ривоятдан ўрганамиз.

تَبَّيْ فِي أَرْمَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّيْ بِنْتِ لَانَا أَوْعُ لَلِ لِي صَرَ شَائِعُ نَع
تَحُ هُوَ سُنَّتِ أَلْفُ تَسْفُنْ دَقُّ أَلْ أَمَّ سَأَى رَأَى أَمْ شَائِعُ أَي لَأَقْفُ أَحْبُ صَمْرِي بَزَلِ
دَنْ سَبُّ يَذْمُرُ لَأَوْرَ هَدِي بِي رَمَّتْ هَكَ نَحْ وَهَلْ لَأَدْبَعُ أَي بِنْتِ لَأَمْ سَفُ هَيْ مَسُّ أ
نَسَحُ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Зубайрнинг уйида чироқ кўрдилар ва:
«Эй Оиша! Асмо нифос кўрганга ўхшайди. Унга исм қўймай турунглар. Мен ўзим исм қўяман», дедилар.

Бас, у зот унга Абдуллоҳ деб исм қўйдилар ва қўллари билан хурмода танглайини кўтардилар».

Термизий ҳасан санад ила ривоят қилган.

Афтидан Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу ва Асмо бинти Абу Бакр розияллоҳу анҳолар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳужраи саодатларидан чироғи кўринадиган жойда яшаганга ўхшайдилар. У зот ўз қайинсингиллари Асмо розияллоҳу анҳонинг ҳомиладор эканликларидан хабардор бўлганлар. Унинг кўзи ёришини орзиқиб кутганлар. Чунки ҳижратдан кейин маълум муддатгача муҳожирлар оиласида фарзанд туғилмаган, яҳудийлар «Биз уларни сеҳрлаб қўйдик, улар энди фарзанд кўрмайдилар», деган гап тарқатишган эди.

Шунинг учун ҳам Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг оиласида фарзанд туғилганининг хабари тарқалганда муслмонлар Мадинаи Мунаввара осмонини «Аллоҳу Акбар!» деб такбирга тўлдирганлар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлсалар, ушбу ривоятда келганидек, янги туғилган гўдакка ўзлари исм қўйиб, муборак туфуклари ила ҳўлланган хурмо билан гўдакнинг танглайини кўтарганлар.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинага ҳижрат қилиб келганларидан кейин бўлиб ўтган барча ишларда Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу фаол қатнашдилар.

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу Толҳа ибн Убайдуллоҳ розияллоҳу анҳу билан биродар эдилар. Бу икки улкан саҳобийнинг исломий ака-укаликлари жуда ҳам олий нуқтадаги биродарлашиш бўлди. Икковлари худди эгиз фарзандлардек бўлиб юрдилар. Уларнинг бу ҳолатлари то умрларининг охиригача давом этди.

(Давоми бор)

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 23-жузидан олинди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 24 августдаги 03-07/5165 рақамли хулосаси асосида чоп этилган.